

Пам'ятки архітектури та
образотворчого мистецтва
України

Період виникнення та розквіту Київської Русі

- Софійський собор в Києві. (перша половина 11 ст.)
- Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя із Софійського собору в Києві.
- Спасо-Преображенський собор в Чернігові. 1036.
- Успенська соборна церква Києво-Печерського монастиря. 1073–1087.
- Вишгородська ікона Богородиці (візантійська традиція). 1 пол. 12 ст.
- Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія. 1056–1057.
- Родина князя Святослава Ярославовича. Мініатюра з «Ізборника» 1073.

Софійський собор в Києві

Софійський собор - всесвітньо відомий пам'ятник історії, архітектури і монументального живопису 1-ої половини 11 століття. Споруджений в період розквіту Київської Русі при княженні Ярослава Мудрого. Назва собору походить від грецького слова «Софія» — «мудрість». Софійський собор був в давнину суспільно-політичним та культурним центром Київської держави. Окрім того тут велось літописання і функціонувала створена Ярославом Мудрим перша в Стародавній Русі бібліотека.

Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя із Софійського собору в Києві

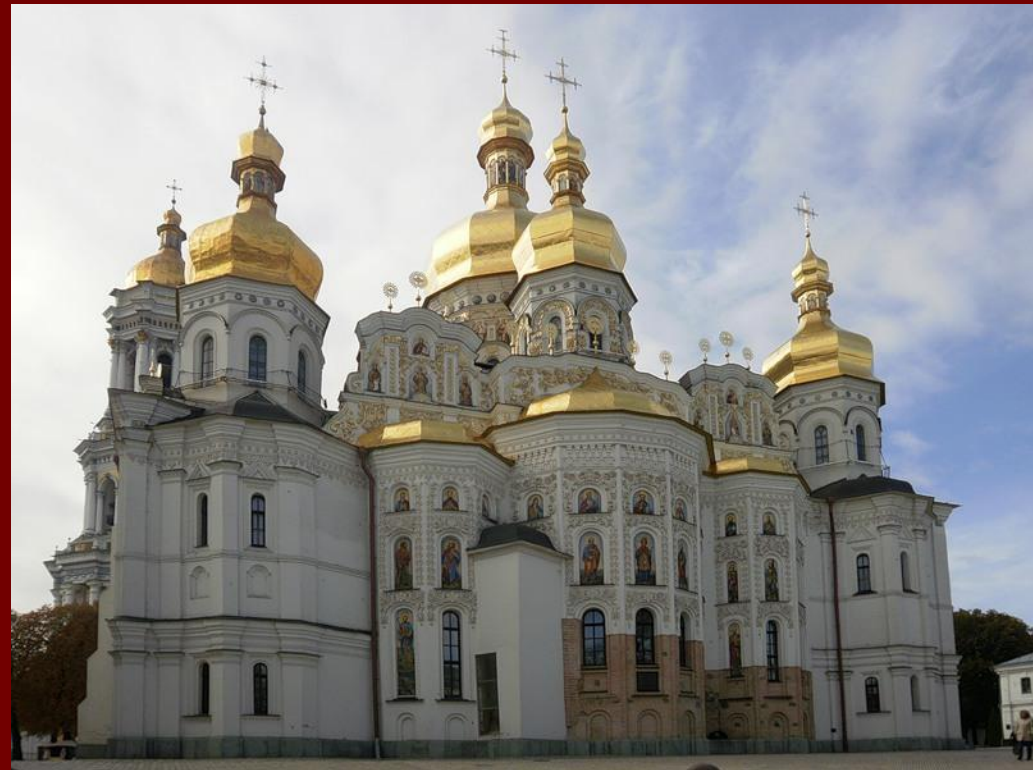
Спасо-Преображенський собор в Чернігові

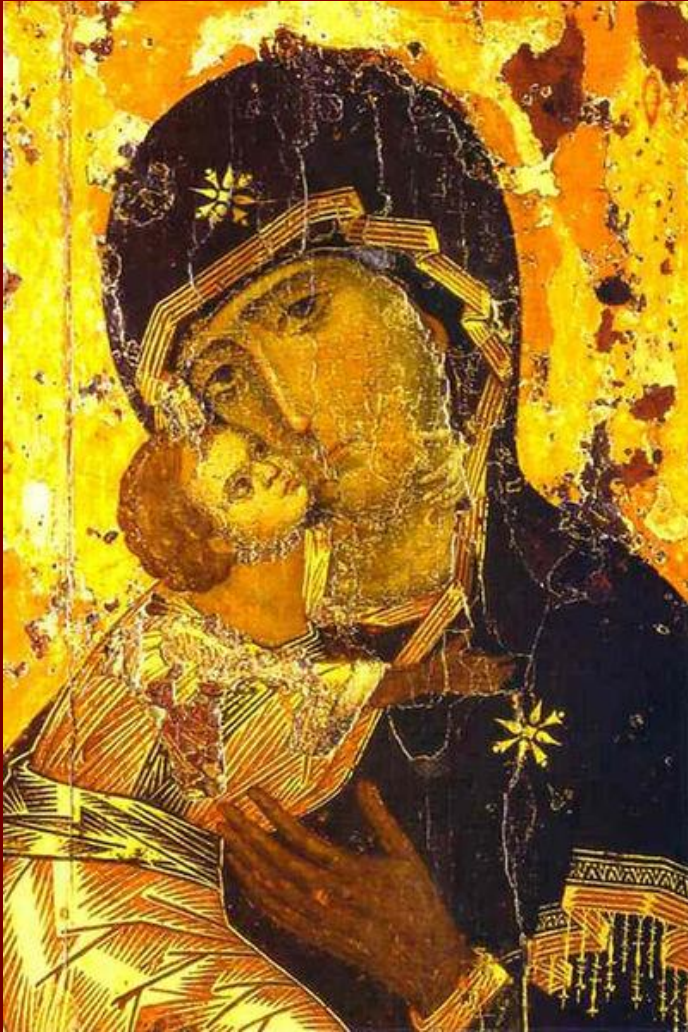
Будівництво Спасо-Преображенського собору в Чернігові було розпочато в 30-ті роки XI ст. за князювання Мстислава Хороброго. Після численних руйнувань і перебудов найзначніше його відновлення сталося наприкінці XVIII ст. Майже в такому вигляді і дійшов храм до наших днів. В інтер'єрі собору збереглися мармурові фрагменти колон візантійського походження. У соборі поховано князя Мстислава Хороброго, його дружину Анастасію, князя Святослава Ярославича. Імовірно, тут було поховано й князя Ігоря Святославича, одного з головних героїв "Слова о полку Ігоревім".

Успенська соборна церква Києво-Печерського монастиря

Свято-Успенська Києво-Печерська Лавра — одне з найдивовижніших місць світу. Цей древній монастир називають другим Єрусалимом, сприймають з тим же трепетним поклонінням, як і благословенні місця Святої Землі. Його стіни зберігають багату історію української землі. Мирний перебіг життя Лаври переривався суворими випробовуваннями. Міжусобні війни, напади зовнішніх ворогів супроводжувалися пограбуваннями та руйнуваннями монастиря. Та Лавра постійно відроджувалася. Архітектурний ансамбль її впродовж багатомісячної історії змінювався кілька разів, та на кінець XVII ст. сформувався остаточно і в цьому вигляді, без суттєвих змін, зберігся до наших днів.

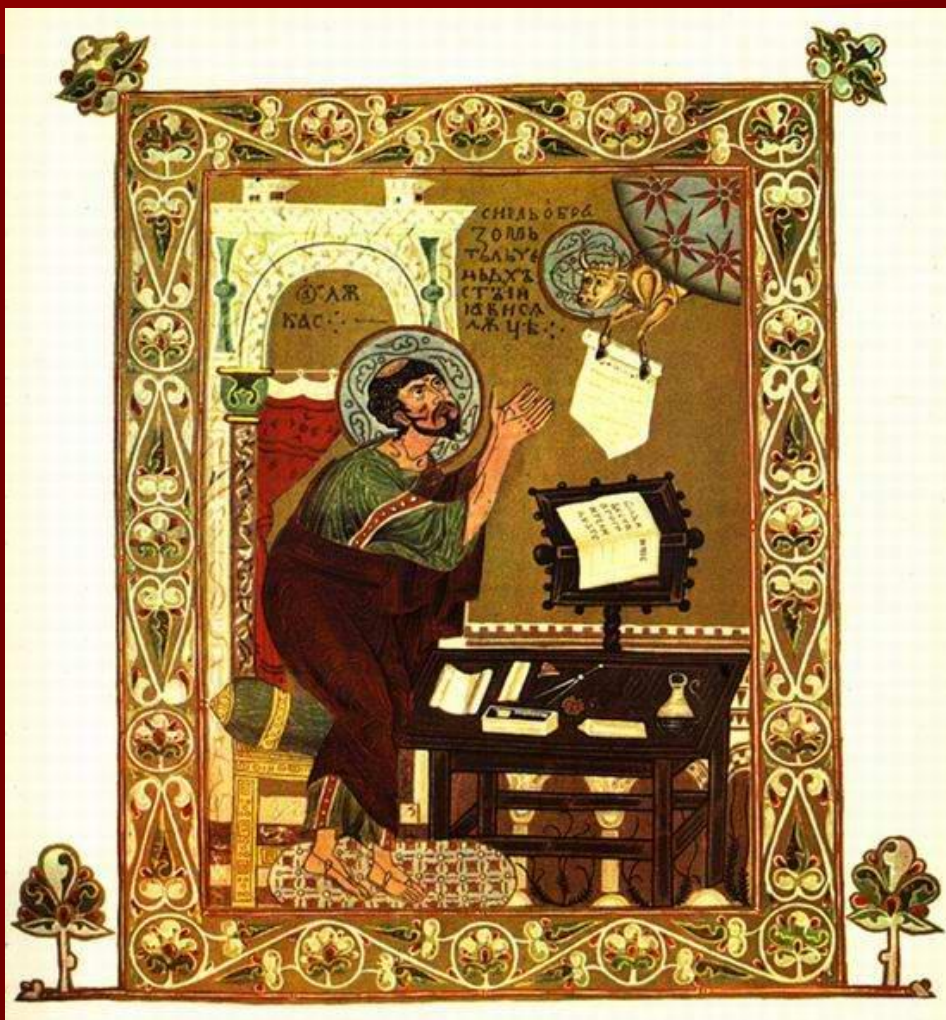
Вишгородська ікона Богородиці

Вишгородська ікона Божої Матері написана Євангелистом Лукою на дошці від столу, за яким був за трапезою Спаситель з Пречистою Матір'ю і праведним Йосипом. Божа Мати, побачивши цей образ, промовила: "Віднині ублажатимуть Мене всі роди. Благодать Народженого від Мене й Моя нехай буде з цією іконою". В 1131 році ікону була надіслано до Руси з Константинополя святому князеві Мстиславові, і вона була поставлена в Дівочому монастирі Вишгорода - давнього помісного уділу святої рівноапостольної великої княгині Ольги.

Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія

Серед Остромирового Євангелія особливо виділяються мініатюри з зображенням трьох євангелістів – Іоанна, Марка, Луки, для четвертого, Матвія, залишено чистий аркуш, але з якихось причин мініатюра так і не була намальована. Подання в Євангеліях зображень чотирьох її творців – широко поширена візантійська традиція. Готові малюнки підфарбовувалися різними природними барвниками, серед яких червона фарба (сурик або кіновар), золота фарба (порошок золота, який змішували з риб'ячим клеєм), коричнева (порошок руди). З плином часу пергамент рукопису погнувся, місцями витерлись і обсіпались фарби. Але і в такому стані мініатюри євангелістів світяться духовним осяянням, що свідчить про високу художню майстерність виконавців.

Родина князя Святослава Ярославовича. Мініатюра з «Ізборника»

Унікальною пам'яткою давньоукраїнської портретної графіки є малюнок на другому листі Ізборника 1073 р., де представлено портрет замовника книги князя Святослава Ярославовича із сім'єю. Князь зображений у синьому плащі-корзні, отороченому золотою каймою, застебнутому фібулою на правому плечі. На голові у нього князя півсферична шапка з хутряною опушкою. Княгиня одягнена в довге біле плаття із широкими рукавами, підперезане золотим поясом. На голові — плат. Сини князя у червоному вбранні, також із поясами. Ця мініатюра, виконана у кращих традиціях тодішнього іконопису, подає портретні зображення відповідно до канонів писання святих, що за життя були князями, хоча у даному випадку книжкова мініатюра — портрет світських осіб. Творчі фантазії художника, в якому б жанрі він не працював, у X—XI ст. були обмежені. Тому ці зображення мають умовний характер, їхньою метою було показати християнського високоморального, мудрого, доброго правителя, вірного сина церкви, главу не лише держави, а й сім'ї, чоловіка й батька.

Період Київської Русі за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава

- Мозаїчна композиція «Євхаристія» з Михайлівського Золотоверхого собору. 1108–1113.
- Холмська ікона Богородиці (візантійська традиція). 11 ст.
- Свенська ікона Богородиці зі святими Антонієм та Феодосієм Печерськими (початок 12 ст.)
- Дорогобузька ікона Богородиці (остання третина 13 ст.)
- Успенський собор у Володимирі. 1161.
- П'ятницька церква в Чернігові. Кінець 12 ст.
- Церква святого Пантелеймона в Галичі. Кінець 12 ст.
- Вежа в селі Столп'є поблизу Холма. Середина 13 ст.

Мозаїчна композиція «Євхаристія» з Михайлівського Золотоверхого собору

Уявлення про особливості михайлівських мозаїк дає багатофігурна композиція "Євхаристія" (символічна сцена причащення апостолів). По центру обабіч престолу з киворієм стоять ангели з рипідами, і Христос у двох іпостасях причащає апостолів, які підходять до нього справа та зліва, хлібом і вином, перетвореними чудесним способом у тіло і кров Христову. Про це розповідає мозаїчний напис.

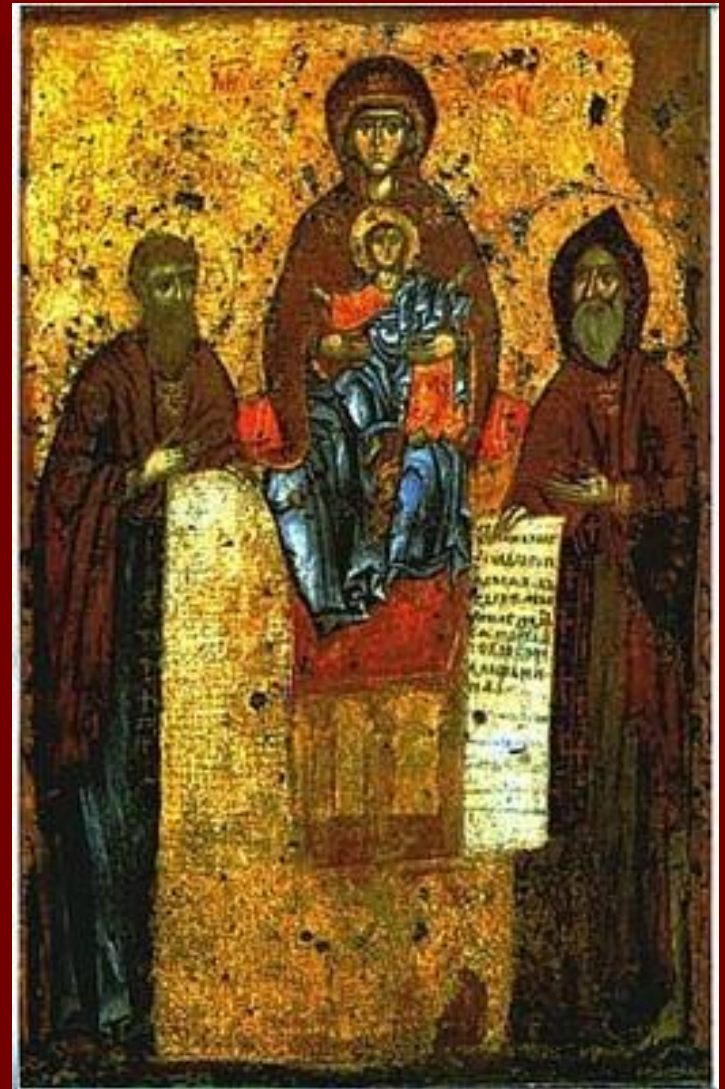
Холмська ікона Богородиці

Безцінною перлиною збірки є Холмська Чудотворна ікона Божої Матері, унікальна пам'ятка візантійського мистецтва XI-XII ст., одна з найшанованіших християнських святинь. "Холмську Богородицю" написано олійними фарбами на кипарисових дошках у візантійському стилі. На іконі зображено Божу Матір, яка тримає на правій руці дитину Ісуса. Першу письмову згадку за "Холмську Богородицю" знаходимо у Галицько-Волинському літописі (події 1259 року). Ікону Божої Матері, яку пізніше назвуть Холмською, князь Данило Галицький привіз орієнтовно в 1223-1237 роках з Києва в засноване ним місто Холм (нині місто Хелм в Польщі). За давньою традицією у свято Різдва Богородиці (21 вересня) – день пошанування Холмської Чудотворної ікони Богородиці.

Свенська ікона Богородиці зі святими Антонієм та Феодосієм Печерськими

Свенська-Печерська ікона Божої Матері була написана преподобним Аліпієм Печерським. На іконі зображена Божа Матір, що сидить на престолі, на колінах у Неї Богонемовля. Праворуч від трону стоїть преподобний Феодосій, а ліворуч - преподобний Антоній Печерські. До 1288 року вона знаходилася в Києво-Печерському монастирі, де прославилася чудесами, і в 1288 році була перенесена до Брянського Свенського монастиря. Ікона прославилася зціленнями сліпих, заступництвом від ворогів. Свято Свенської ікони Божої Матері було встановлено 16 травня.

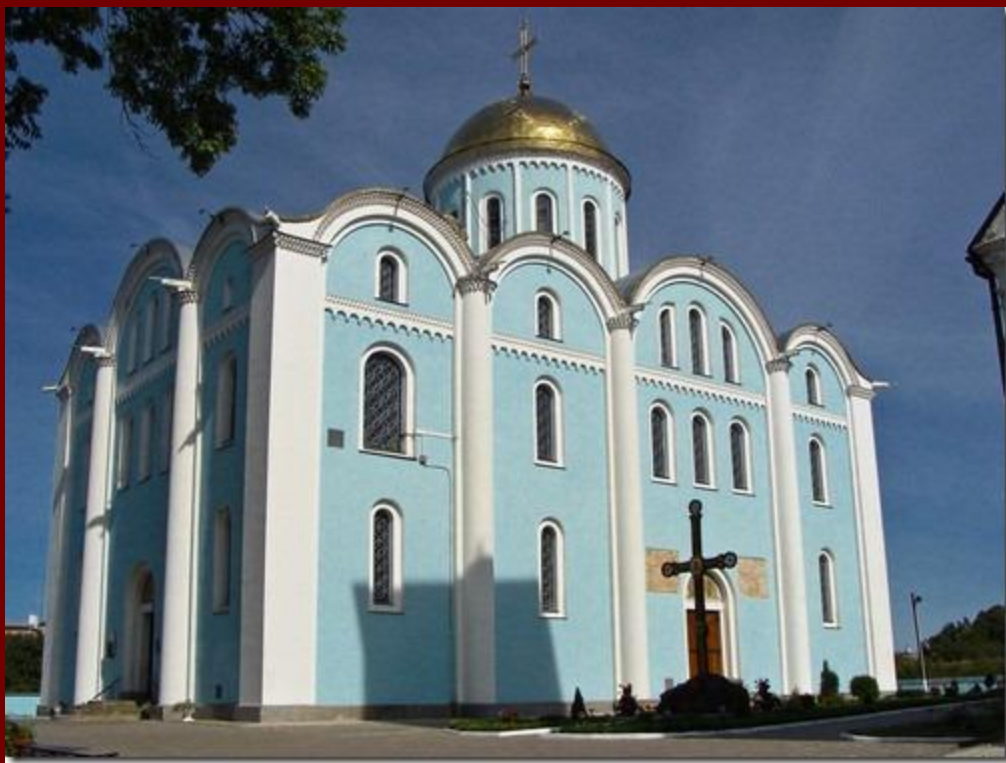
Дорогобузька ікона Богородиці

Дорогобузька ікона – рідкісний пам'ятник давнього українського малярства, твір волинської школи іконопису. Вона вражає осяжністю - жодна деталь постаті Марії й Христа не є площинна, а деталі ці вималювані, до того ж, із чудовим відчуттям декоративної доцільності. Ісус Христос благословляє людей характерним жестом правої руки й наче вказує на Богоматір як на об'єкт надії віруючих. У Дорогобузькій іконі проступають локальні ознаки Волинської ікони. При всій монументальності постаті Марії плечі в неї вузькі й вельми похилі. Для всієї композиції характерна округлість, завершеність малюнка й пластичність форми. Риси Богородиці східні, їх ще не торкнулася українізація ликів святих, яка настане дещо пізніше. Але якраз східна зовнішність Матері Божої з неодмінно збільшеними очима допомогла анонімному волинському майстрові передати унікальну промовистість Марії, її звертальність до кожного віруючого, що приходить до неї. Сім століть вона зберігалася в Дорогобузжі, а нині зберігається у Рівненському обласному краєзнавчому музеї.

Успенський собор у Володимирі

Свято-Успенський собор у Володимирі-Волинському — єдина пам'ятка на Волині, що дійшла до нас із часів Київської Русі. 1156 року правнук Володимира Мономаха, Мстислав II Ізяславич, котрий був удільним князем у Володимирі, а пізніше великим Київським князем, збудував новий храм на честь Успіння Пресвятої Богородиці. Освячення храму було після розпису в 1160 році. Собор був усипальницею князів, бояр і єпископів. Під храмом є 6 великокнязівських, 2 єпископські і багато гробниць знатних осіб. Храм побудований придніпровськими майстрами, його архітектурні форми прості і лаконічні.

П'ятницька церква в Чернігові

П'ятницька церква була заснована в кінці XII - на початку XIII ст., і названа на честь Параскеви П'ятниці, яка вважалася покровителькою торгівлі. Церква відрізняється від всіх відомих давньоруських споруд технікою кладки стін. Сучасний вигляд храму – реконструкція його в первісних формах. Церква мала два входи: через один заходили чоловіки, через другий — жінки. Храм зазнав чимало руйнувань і перебудов, але був відновлений у 1962 р. З 1972 і до 1989 в приміщенні церкви діяв музей "Слово о полку Ігоревім".

Церква святого Пантелеймона в Галичі

Церква св. Пантелеймона – єдина вціліла споруда давнього Галича XII століття, хрестоматійний приклад галицької архітектурної школи X-XIV століть, перший відомий взірець «галицького барокко». Це найдавніша споруда княжого Галича яка зберегла свої стіни, і найстаріший мурований храм в Галичині. Храм святого Пантелеймона на Виноградній горі в селі Шевченкове — єдина білокам'яна церква княжої доби в Україні. Він був споруджений в 1194р. Романом Мстиславичем, князем Галицько-Волинським. Дідом князя Романа був київський князь Пантелеймон, – і саме на честь діда збудував Роман церкву, – на це вказує надпис на південному фасаді церкви

Вежа в селі Столп'є поблизу Холма

Вежа у Столп'є — руїни середньовічної вежі у селі Столп'є на Холмщині, на відстані 8 кілометрів від Холма. Найстаріша мурована будівля на теренах сьогоднішньої східної Польщі, що не має відомих аналогів. Вежа була збудована наприкінці XII ст. з тесаних блоків вапняку. Вірогідно, її заклав князь Данило Галицький біля дороги до його стольного Холма на штучно насипаному пагорбі. Археологічні дослідження дали підстави вважати, що верхні яруси неодноразово перебудовувались і зрештою використовувались у якості каплиці.

Період Українських земель у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)

- Вірменський собор у Львові. 1363.
- Верхній замок у Луцьку. 2 пол. 14 ст.
- Кам'янець-Подільська фортеця
- Хотинська фортеця
- Покровська церква-фортеця в с. Сутківцях.
- Ікона Богородиці з пророками з церкви у Підгородцях.

Вірменський собор у Львові

Вірменський кафедральний собор Успення Пресвятої Богородиці будувався з 1356 по 1363 рік за проектом архітектора Дорка з Кафи. За зразок було взято знамениту Вірменську катедру в Ані. У наступні століття церкву неодноразово перебудовували, додаючи нові архітектурні елементи, однак церква і надалі зберігає відчутні сельджуцькі та перські впливи. Покрівлю було зроблено з тесаних кам'яних плит, що є донині під бляшаним дахом. Купол, над яким здіймається дванадцятигранний барабан має ребра викладені з опалених глиняних горщиків, для покращення акустики храму. Фасад прикрашає витончена різьба навколо вікон і на фризі, та ренесансні сліпі арки. Храм будувався на кошти вірменських купців. Це є одна з найстаріших будівель Львова, яка збереглася до наших днів.

Верхній замок у Луцьку

Луцький Верхній замок або замок Любарта — один з найбільших і найдавніших на Україні. Зведений останнім великим князем Галицько-Волинського князівства Дмитром Любартом у 1340–1383 рр., замок слугував його резиденцією. Це — своєрідна історико-архітектурна емблема Луцька. Замок Любарта є центральною спорудою Луцького державного історико-культурного заповідника «Старе місто». Він добре зберігся і зараз реставрований.

Кам'янець-Подільська фортеця

Кам'янець-Подільська фортеця є символом та своєрідною візиткою міста Кам'янець-Подільськ, що знаходиться в Хмельницькій області. Могутня твердиня, яка була заснована наприкінці XII ст., складається з двох частин: Старої фортеці та Нової фортеці. Її вважають однією із найнепрístupніших оборонних споруд України, адже вона побудована на високому березі річки Смотрич. Унікальність Кам'янець-Подільської фортеці полягає у неперевершеному поєднанні ландшафту з створеною непрístupною фортифікаційною системою, що не має аналогів у Європі. Сьогодні замок має статус Державного історико-культурного заповідника, який відвідують не тільки жителі України, а й іноземці.

Хотинська фортеця

Хотинська фортеця - це одна з найкраще збережених фортець Європи XVI ст. Вона веде свій початок від Хотинського форту, що був створений у IX столітті князем Володимиром Святославичем як одне із порубіжних укріплень південного заходу Русі. Хотинська фортеця – свідок численних війн та баталій. Протягом століть вона була центром розвитку ремесел і торгівлі, культури та економіки. Сьогодні на території Хотинської фортеці створено Державний історико-архітектурний заповідник, і це одне із семи чудес України. У Хотинській фортеці проводилися зйомки багатьох популярних художніх фільмів: "Гадюка", "Захар Беркут", "Балада про доблесного лицаря Айвенго", "Три мушкетери", "Чорна стріла", "Стара фортеця", "Стріли Робін Гуда".

Покровська церква-фортеця в с. Сутківцях

У селі Сутківці частково збереглась унікальна кам'яна Покровська церква-фортеця, побудована в 1467 р. Це унікальна споруда є витвором будівельного мистецтва XIV—XVIII століть, що не має аналогів за своїм архітектурно-планувальним вирішенням у країні. Особливість цієї церкви полягає в тому, що вона була пристосована до тривалої самостійної оборони, тоді як інші оборонні храми, як правило, були лише доповненням до певної фортифікаційної системи і відігравали допоміжну роль.

Ікона Богородиці з пророками з церкви у Підгородцях

Ікона Богородиці з пророками – одна з найстаріших в Україні. На ній зображена Марія з Ісусом в оточенні апостолів. Ісус правою рукою благословляє віруючих: два складені пальці означають дві природи Христа – Божу і людську, три пальці вказують на Пресвяту Трійцю. Пальці складені так, що утворюють коло – символ вічності. У лівій руці Ісус тримає згорнутий білий сувій Святого Письма, бо Він прийшов нас учити. Богоматір підтримує Дитя, її права рука піднята у заступницькому і водночас вказівному жесті, що вказує на Ісуса, як Дорогу життя. Богородиця не дивиться на Дитя, бо це не звичайне дитя, а сам Бог, а Бога ніхто і ніколи не бачив. Фігура Христа, хоч маленька, але від нього йде сила, він є повновладний. Одяг Ісуса Христа білий, це колір чистоти. На Марії — багряно-фіолетовий плащ — ознака королівської влади, Богородиця має титул цариці.

Період Українських земель в другій половині XVI ст.

- Ікона Успіння Богородиці перемишльського маляра Олексія Горошковича. 1547.
- Мініатюри Пересопницького Євангелія. Між 1556–1561.
- Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі
- Успенська церква та вежа Корнякта у Львові.
- Будинок Корнякта у Львові
- Меджибівський замок
- Острозький замок
- Гравюра із зображенням Євангеліста Луки з львівського «Апостола». 1574.

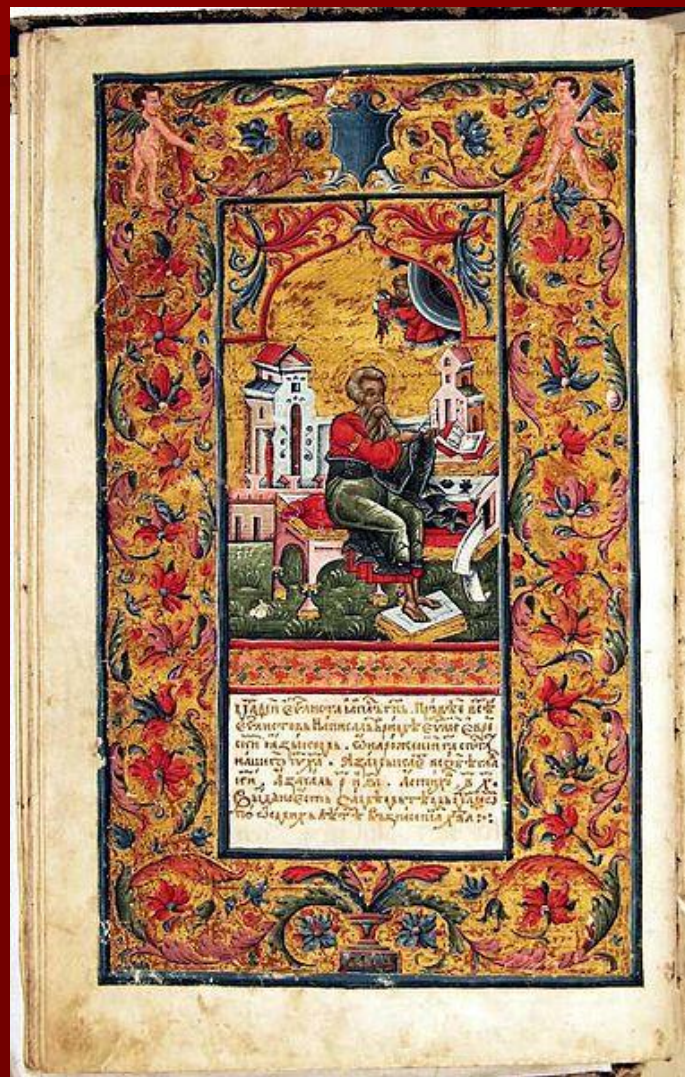
Ікона Успіння Богородиці перемишльського маляра Олексія Горошковича

Ікона Успіння Пресвятої Богородиці - одна з найдавніших ікон у Православній Церкві. На Богородичних іконах «успіння» є пробудженням у Царстві Божому. Душу Богородиці беруть руки Христа: «Душі праведних у руці Божій» (Муд. 3, 1). Христос тримає в руці душу своєї Матері з такою ж ніжністю, з якою Вона тримала на руках вочлененого Бога у подобі Дитяти. Лице Богородиці у хвилину смерті виражає спокій, її очі закриті, руки складені на грудях. Дивною може здаватися сцена, яку зображають перед труною: якийсь єврей хоче торкнутися Богородиці руками, але ангел без вагання відрубав їх мечем. Таким буквальним способом легенда виражає сувору настанову: забороняється наближатися до тайн потойбічного життя з тою ж цікавістю і з тими ж методами пізнання, які застосовуються до світових явищ.

Мініатюри Пересопницького Євангелія

Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі

Дерев'яна церква Святого Духа, збудована у 1502 році вважається однією із найдавніших храмових споруд галицької школи. За історичними джерелами, церква Святого Духа в с. Потелич побудована на кошти місцевих гончарів на місці старої церкви Бориса і Гліба. Спочатку це був тризрубний одноверховий храм, де квадратний у плані центральний зруб завершувався чотиригранним наметовим дахом з одним заломом, а квадратний бабінець та гранчастий п'ятистінний вітвар з маленькими приміщеннями з боків перекривалися похилими дахами. У 1736 р., в результаті проведеного майстром Казимиром Доміновичем капітального ремонту, було перебудовано верх над вітварем, внаслідок чого приміщення отримало восьмигранне наметове покриття з бароковою банею. Отже, церква стала двоверхою і практично в такому вигляді збереглася до наших днів.

Успенська церква та вежа Корнякта у Львові

Вежа Корнякта є однією з найкрасивіших споруд Європи. Найвища на той час в Україні вежа зведена за проектом відомого у Львові будівничого італійця Петра Барбона на засоби львівського купця грецького походження Костянтина Корнякта. В будівництві, що тривало з 1572 по 1578, взяв участь також Павло Римлянин. Вежа побудована як дзвіниця Успенської церкви, виконувала роль оборонної вежі під час облоги і дозорного пункту пожежної варті. Вежа-дзвіниця квадратна у плані, побудована в стилі Відродження (Ренесансу). Незадовго до завершення будівництва на вежі підвісили найбільший на той час в Галичині дзвін діаметром у два метри, який був названий "Кирилом". Вежа була пошкоджена під час великої пожежі 1616 року (повністю розтопився її олов'яно-свинцевий дах). Пізніше під час воєн та пожеж наступних сторіч вежа декілька разів часково руйнувалась, відбудовувалась та перебудовувалась. До наших днів вежа дійшла у тому стані, коли вона була відновлена під час реставрації у 1780-их.

Будинок Корнякта у Львові

Дім Корнякта у Львові – один з найкращих прикладів житлової ренесансної архітектури. Будинок розташований на території Державного історико-архітектурного заповідника, в лінійній забудові східного боку ринкової площі. Будівля побудована у 1580 р. для багатого грецького купця Константина Корнякта на фундаментах двох давніх готичних кам'яниць. На увагу заслуговують так звані королівські зали, прикрашені ліпними стелями та стінами, давніми дзеркалами, шпалерами, мармуровими камінами, художнім паркетом з цінних порід дерев. Збереглися також різьблені білокам'яні портали. Незважаючи на численні перебудови та реставрації, пам'ятка вражає своєю імпозантністю.

Меджибізький замок

Меджибізький замок - могутня фортифікаційна споруда, яка бачила під своїми стінами багатьох завойовників. Замок зведено князями Коріатовичами, що в II половині XIV активно будували укріплення на Поділлі. В XIX столітті Меджибізький замок називали "Білим лебедем", через його зовнішній вигляд (стіни будівель і фортечні мури покрили вапном), що мов біла птаха відображався у водах Південного Бугу. У 2004 році в замку почав діяти історичний музей та музей жертв голодомору. Діє також виставка військової техніки.

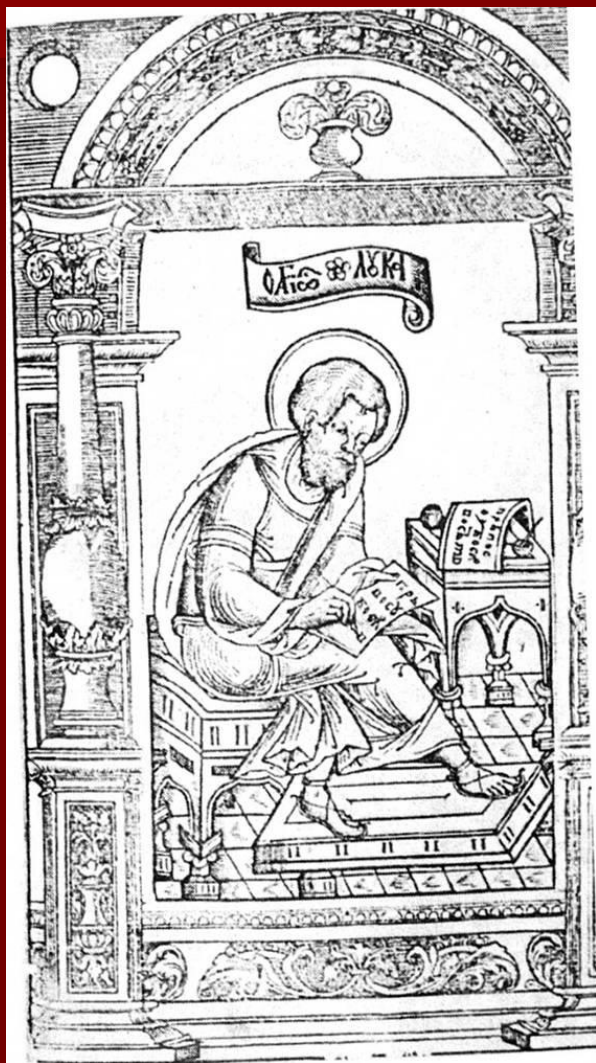

Острозький замок

Острозький замок - унікальний фортифікаційний ансамбль Волині. Він був побудований на вершині невисокого пагорба за наказом князя Данила Острозького і згодом став резиденцією родини Острозьких. Розташування замку було досить вдалим – дві сторони споруди виходили на високий крутий схил, а інші дві відділялись від міста ровами. Нинішній замковий комплекс споруд складався впродовж XIV—XIX ст. Сьогодні у ансамблі замку збережені Вежа Мурована (XIV століття), Кругла башта (XVI століття), Богоявленський собор (XV-XVI століття), надбрамна дзвіниця (1905) і фрагменти стін.

Гравюра із зображенням Євангеліста Луки з львівського «Апостола»

Поворотним етапом у розвитку староукраїнської графіки було виникнення гравюри. у Львівському виданні "апостола" Івана Федорова вміщено дві гравюри однією з яких є зображення Євангеліста Луки. Образ Луки виконано у своєрідному стилі тодішнього українського іконопису. Автором гравюри, очевидно, є місцевий художник, який приховав своє ім'я за ініціалами "W.S" (можливо, Войцех Стефанович).

Період Українських земель в першій половині XVII ст.

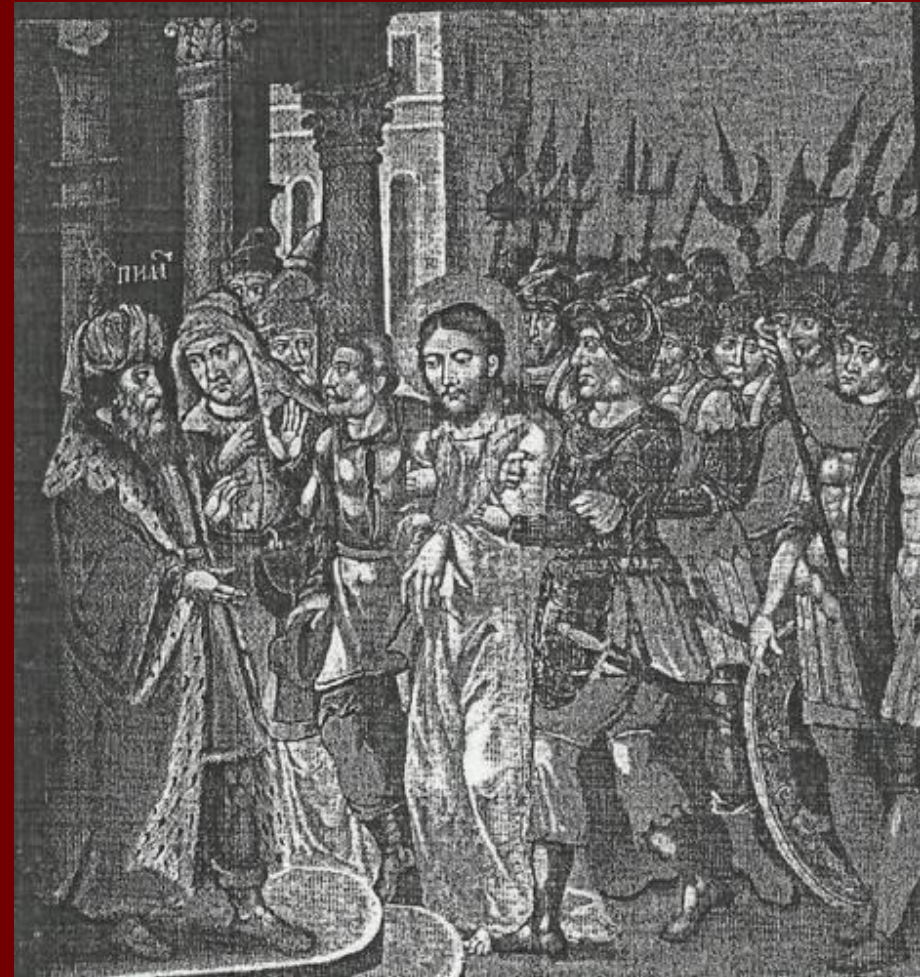
- Ікона «Христос перед Пілатом» М. Петраховича з Успенської церкви у Львові.
- Ікона «Святий Миколай» з київської церкви Святого Миколая Набережного.
- Замок у Підгірцях (Львівщина) 1630–1640-і.
- Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога
- Портрет князя Криштофа Збараського. Після 1622.
- Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги «Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного». 1622.

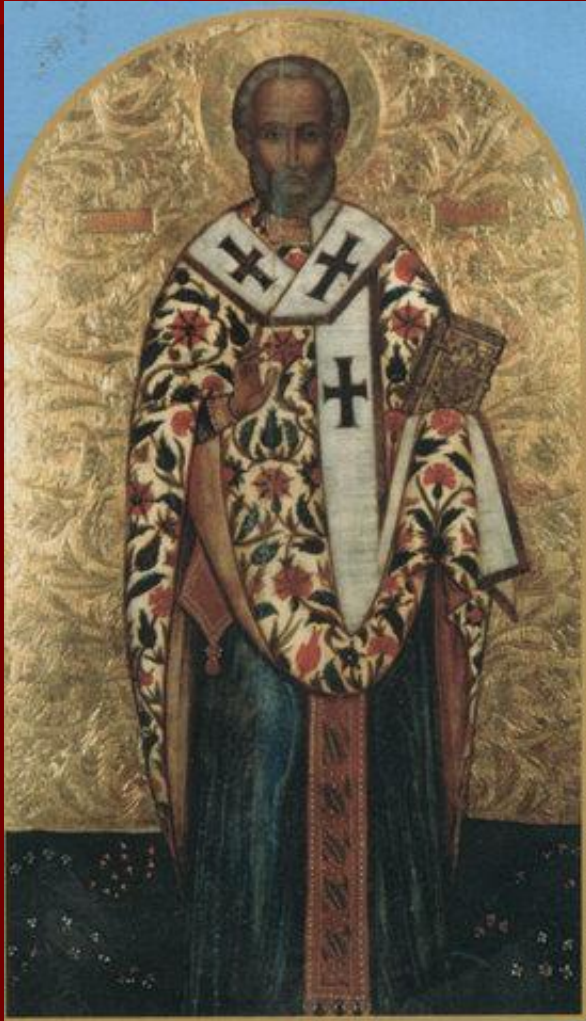

Ікона «Христос перед Пілатом» М. Петрахновича з Успенської церкви у Львові

В Успенській церкві у Львові збереглися пам'ятки мистецтва XVII–XVIII ст. Найцінніші з них — ікони страсного циклу, які залишилися від первісного Успенського іконостаса 1630—1638, виконаного львівськими митцями Федором Сеньковичем та Миколою Петрахновичем. З двадцяти ікон чотирнадцять належать пензлю Миколи Петрахновича, а решта походять з другої половини XVIII ст.

Ікона «Святий Миколай» з київської церкви Святого Миколая Набережного

Славетна київська ікона святого Миколая, була однією з перших чудотворних ікон України. Святий Миколай, котрий уславився ще за життя даром чудотворіння та щедрою допомогою знедоленим, користувався на Русі, а згодом в Україні, винятковою популярністю і пошаною, набуваючи статусу національного народного святого. Протягом століть чудотворний образ Святого Миколая посідав чільне місце серед київських святинь, які приваблювали до себе численних паломників, що йшли в „Єрусалим землі Руської“ з усього православного світу.

Замок у Підгірцях

Підгорецький замок один найкращих в Європі зразок поєднання ренесансного палацу з бастионними укріпленнями. Разом з замками Олеська, Золочева та Свіржа входить до так званої Золотої підкови України. Побудований за проектом відомого архітектора Андре дель Аква за вказівкою коронного гетьмана Станіслава Конєцпольського. Підгорецький замок-палац є унікальною пам'яткою XVII ст., в якій яскраво віддзеркалюється завершальний етап еволюції оборонних споруд, формування на їх основі розкішних маєтків-палаців.

Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога

Свято-Троїцький монастир – заснований князями Острозькими у XV ст., які спорудили тут церкву та укріплення. Межиріцький монастир-фортеця протягом кількох століть відіграв важливу роль у політичному та культурному житті Волині. За переказами, Межиріцька фортеця була з'єднана підземним ходом з оборонними укріпленнями та замком Острога. У 1606 р. Януш Острозький, зрадивши православ'я, передав Троїцький храм католицьким ченцям, побудував для них житлові приміщення та оточив монастир фортецею. Так сформувався теперішній вигляд однієї з найкращих в Україні обителей.

Портрет князя Криштофа Збараського

Князь Криштоф Збараський був відомим дипломатом, обіймав посаду краківського каштеляна. У 1609 році він брав участь в поході проти Москви, а у 1620-21 роках брав участь в Хотинській війні. У 1612 році на його замовлення відомий італійський архітектор Вінченцо Скамоцці створив проект замку у Збаражі. У 1623 році уклав в якості польського посла мир з Туреччиною на таких вигідних умовах, що польський сейм виразив йому в 1624 році публічну подяку.

Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги «Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного».

Петро Конашевич-Сагайдачний є найвідомішим і найславетнішим гетьманом Війська Запорізького до часів Богдана Хмельницького. Гетьманування Петра Сагайдачного стало цілою епохою в історії українського козацтва. Він реформує козацьке військо, на базі окремих загонів організовує регулярне військо з суворою дисципліною, розробляє стратегію та тактику антитурецької боротьби. Окрім цього, Сагайдачний був непересічним політиком та дипломатом, який дивився на роки вперед та вибудовував як в межах України так і закордоном довгострокові дипломатичні комбінації. Впродовж усього життя він допомагав освітнім та культурним центрам матеріально, і за заповітом залишив майже все своє майно й гроші Київській, Львівській і Луцькій школах "на науку і виховання бакалаврів учених дітям християнських за чим би наука тривати могла вічні часи".

Період Національно-визвольної війни

- Портрет Богдана Хмельницького. Гравюра В. Гондіуса. Середина 17 ст.
- Ікона Покрову Богородиці із зображенням Богдана Хмельницького. 1 пол. 18 ст.
- Іллінська церква в Суботові. Реконструкція. 1656.

Портрет Богдана Хмельницького. Гравюра В. Гондіуса.

Богдан Хмельницький — український військовий, політичний і державний діяч. Гетьман Війська Запорозького, голова козацької Богдан Хмельницький — український військовий, політичний і державний діяч. Гетьман Війська Запорозького, голова козацької держави в Наддніпрянській Україні (1648 - 1657). Шляхтич, реєстровий козак, військовий писар, з 1648 року — гетьман Війська Запорозького. Організатор повстання проти панування шляхти в Україні, яке переросло у Національно-визвольну війну українського народу проти Речі Посполитої. Засновник козацької держави на теренах Центральної України — Війська Запорозького, більш відомої як Гетьманщина. Через ненадійність кримських союзників та важку війну з Річчю Посполитою, у 1654 році в Переяславі уклав військовий союз з Московським царством. Наприкінці свого життя намагався переорієнтуватися на союз зі Швецією та Османською Портою, вбачаючи в амбіціях Москви небезпеку

Ікона Покрову Богородиці із зображенням Богдана Хмельницького

Покрова Пресвятої Богородиці - один з великих церковних празників, який відзначають 14 жовтня. Запорозькі козаки вважали Святу Покрову своєю покровителькою. Це свято мало подвійне значення: під покровом Богородиці запорожці не боялися ні ворожого вогню, ні грізної стихії, ні морської бурі. Під покровом Прісно Діви козаки свято виконували головний девіз свого життя – захист православної віри. „Покрова Пресвятої Богородиці” сюжет дуже популярний в іконописі, зокрема, українському. В українських іконах 18 століття, присвячених цьому сюжету зображалася невелика постать Богородиці, яка найчастіше стояла на легкій хмарці, обабіч неї розміщуються групи праведників. Легка постать немов злетіла і зупинилась над іконостасом, царською брамою. В руках у Богородиці – омофор (довга широка тканина з хрестом, яку носять єпископи під час богослужіння, він знаменує собою благодать Божу і турботу про будь-яку людину, яка заблукала чи відступила від церкви), який вона простерла над людьми, що стоять у храмі.

Іллінська церква в Суботові

Іллінська церква збудована в стилі раннього українського бароко і має оборонні риси (товщина стін - до 2 м). Її історія, як і всього Суботова, нерозривно пов'язана з гетьманом Богданом Хмельницьким. Суботів був родовим маєтком Хмельницьких. Тут Хмельницький провів велику частину свого життя, і саме тут, фактично, було народжене козацьке повстання, яке пізніше кваліфікують як визвольна війна українського народу. Коли у 1657 Хмельницький помер, його поховали у Іллінській церкві праворуч від вівтаря. Археологічні дослідження 1970-их показали, що ані труни, ані тіла Хмельницького на місці поховання вже немає, а ґрунт був неодноразово перекопаний. Існують дві версії про зникнення тіла Хмельницького. Згідно Чернігівського літопису XVIII ст., тіло Хмельницького було викинуте з домовини у 1664 за наказом Чарнецького, обозного коронного польського війська. Існує також легенда, що до захвату поляками Чигирин у 1664 тіло Хмельницького було таємно перепоховано.

Період Українських земель в 60–80-ті рр. XVII ст.

- Троїцький собор Густинського монастиря. 1674–1676.
- Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. 1679–1695.
- Покровський собор у Харкові. 1689.

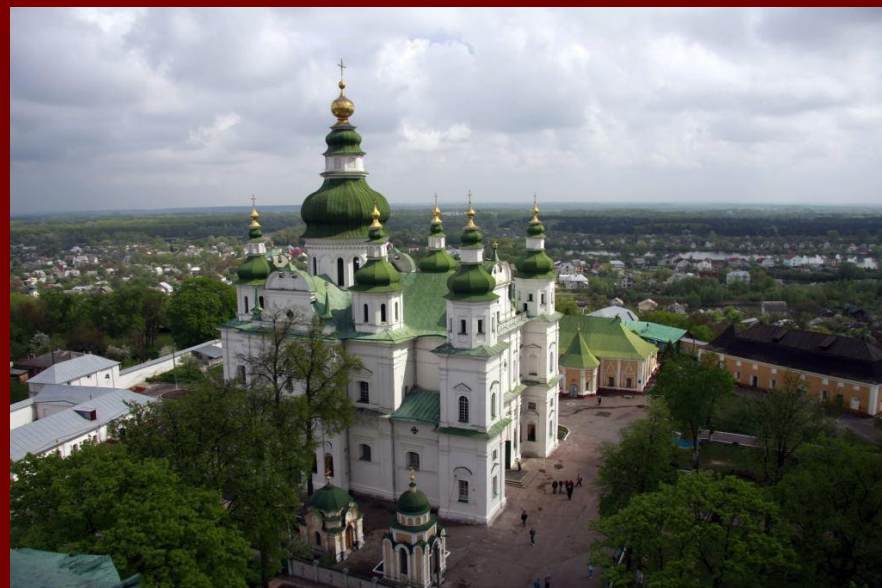
Троїцький собор Густинського монастиря

Справжньою окрасою і перлиною Прилуцького району є Густинський Свято-Троїцький монастир, заснований у 1600 році за благословенням настоятеля Києво-Печерської лаври Єлисея Плетенецького. Монастир являє собою комплекс із п`яти православних церков: Троїцький собор, храм Петра і Павла, Успенська, Миколаївська і Варваринська церкви. Він неодноразово переживав злети і падіння, приймав людей віруючих і хворих, не раз руйнувався. Зараз у монастирі перебуває Густинська чудотворна ікона Божої Матері та мощевичок із часточками мощів святих Феодосія Чернігівського, Йосафа Білгородського, Дмитрія Ростовського, преподобних Лаврентія Чернігівського, Кукші Одеського, великомучеників Варвари й інших святих, а також святині, зібрані із усього православного світу й Святої землі. Коло монастирського паркану - цілюще джерело.

Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові

Троїцький монастир входить до складу ансамблю Троїцько-Іллінського монастиря XI - XVIII ст. - одного з найцінніших архітектурно-художніх ансамблів України. Троїцький монастир, будівництво якого було розпочате за ініціативою Лазаря Барановича 1677 року, зведено на найвищому плато Болдиних гір на захід від Антонієвих печер та Іллінської церкви. Головною спорудою нового монастиря став Троїцький собор, збудований за проектом Іоанна Баптіста (Зауера) в 1679 - 1695 рр. Складний об'єм споруди, де злиті воедино композиційні принципи давньоруської, української та західноєвропейської культової архітектури, завершується п'ятьма банями і з заходу двома верхами квадратних кутніх веж. У північній з них - сходи на хори собору, а під підлогою собору - великий семикамерний склеп, відкритий для огляду; нещодавно виявлено три склепи-камери, ізольовані від основного об'єму храму. До ансамблю Троїцького монастиря входять одноповерхові келії, трапезна з двоглавою церквою Введення у храм та інші споруди. Над ними домінує нарівні з собором п'ятиярусна п'ятдесятивосьмиметрова надбрамна дзвіниця, збудована одночасно з огорожею у 1774 - 1778 рр. у стилі пізнього барокко.

Покровський собор у Харкові

Покровський собор – єдиний харківський храм XVII століття, який зберігся до наших днів, і головне – у вигляді близькому до початкового. Крім того Покровський собор – одна з небагатьох збережених церков Слобожанщини побудованих в формах українського бароко. Архітектура цього храму бере свої витoki в народній архітектурі України. Незвичайно легкий і стрункий, здалека собор нагадує три поставлені в ряд свічки. Три його башти, що розділені від самої землі і звужуються догори, зорovo дуже гармонійно об'єднані в одне ціле. Собор збудований в два поверхи: внизу, в підкліті, розташований зимовий, теплий храм, вгорі – літній, холодний. Дзвіниця, що входить до ансамблю Покровського собору, колись входила в систему укріплень Харківської фортеці і має вид оборонної башти.

Період Українських земель наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.

- Ікона «Архангел Михаїл» Івана Рутковича.
- Ікона «Вознесіння Богородиці» Йова Кондзелевича.
- Гравюра «І. Мазепа серед своїх добрих справ» І. Мигури. 1706.
- Ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою» з церкви Покрову Богородиці в Сулимівці на Київщині. 30-ті роки 18 ст.
- Портрет Григорія Гамалії. Кінець 17 ст.
- Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві. 1696–1701.
- Преображенська церква у Великих Сорочинцях. 1732.

Ікона «Архангел Михаїл» Івана Рутковича

Згідно з християнським віровченням Архистратиг Михаїл, славний вірним служінням Богу і допомогою благочестивим людям у біді, очолює ангелів. Для киян Архистратиг Михаїл має особливу вагу – він є патроном міста. На стародавньому гербі Києва зображено Архангела Михаїла з мечем, бо головна функція Архистратига – боротися з нечистю. На іконі Івана Рутковича архангела зображено на повен зріст, з опорою на праву ногу, яка виступає на перший план. Ліву ногу архангел трохи припідняв – немов хоче ступити. Архангел стоїть на білій хмарі, у правій руці він тримає меч, а у лівій – терези. Одягнений у біло-рожеву сорочку, котра виглядає з-під кольчуги. Поверх кольчуги на лівому плечі розвівається велика рожево-червона стрічка і сягає аж колін архангела. На грудях на кольчuzі зображено мальтійський хрест. За спиною архангела видніються темно-зелені крила, вищі від голови. Голова повернута злегка вліво, а погляд його спрямований на глядача.

Ікона «Вознесіння Богородиці» Йова Кондзелевича

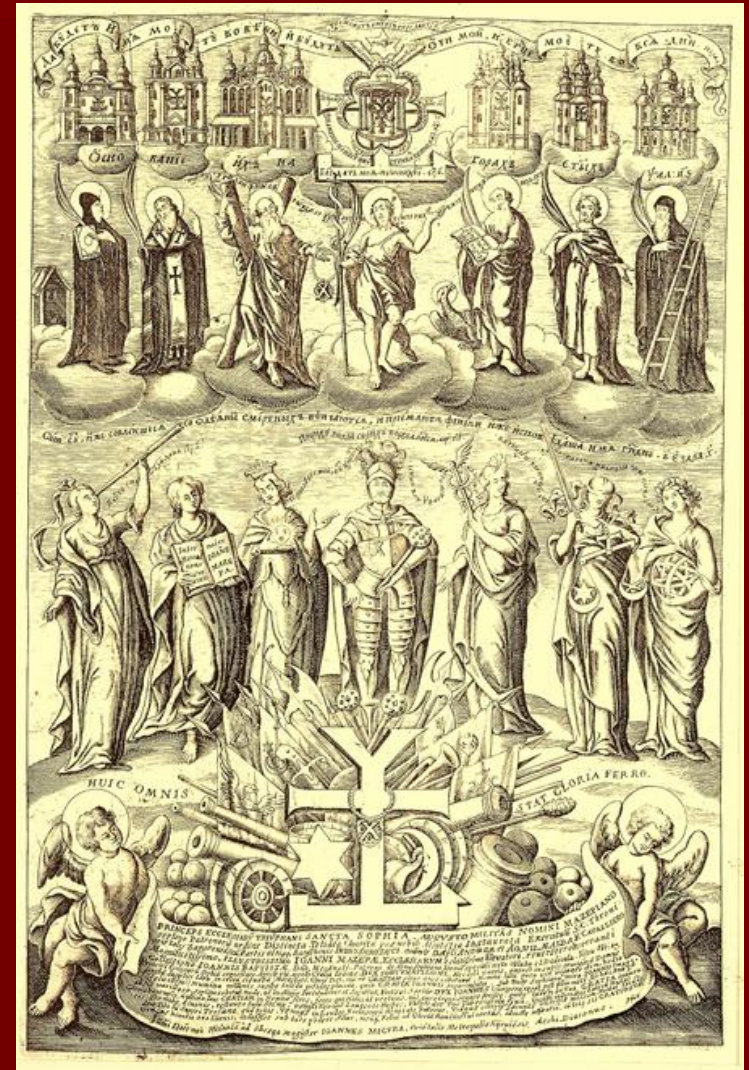

Йов Кондзелевич народився у 1667 р. в місті Жовкві, а помер близько 1740 р. В молоді літа він переїхав на Волинь, до самої смерті жив у Луцьку, а головним чином — у Білостоцькому монастирі. Основним заняттям Кондзелевича був іконопис. Одним із найпершим твором митця вважають фрагменти іконостаса Білостоцького монастиря, що складаються із зображень шести апостолів та ікони «Успіння». Йову Кондзелевичу належать великі намісні образи «Успіння» та «Вознесіння», архангелів Михаїла та Гавриїла на дяконських дверях, «Тайної вечері», «Розп'яття», «Христа і Никодима», «Христа з самаритянкою» та інших ікон.

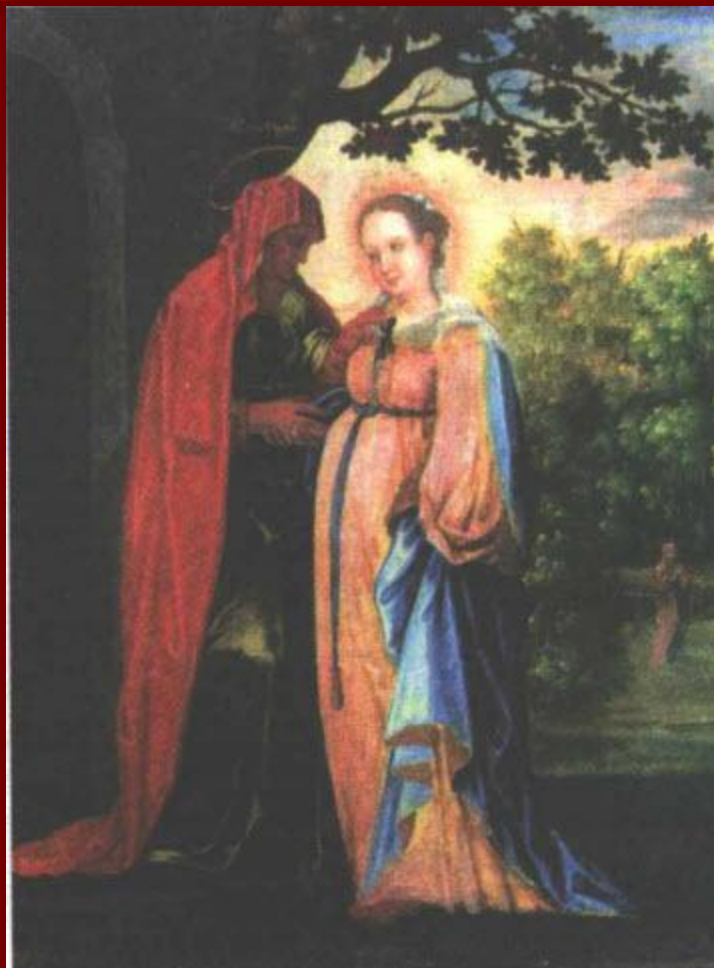
Гравюра «І. Мазепа серед своїх добрих справ» І. Мигури

Мазепа Іван Степанович — гетьман України (1687—1709 рр.); видатний державно-політичний і культурний діяч кінця XVII — поч. XVIII ст. І. Мазепа був першим українським гетьманом, який незмінно тримав гетьманську булаву протягом майже 22 років. Цей період характеризувався економічним розвитком України-Гетьманщини, стабілізацією соціальної ситуації, піднесенням церковно-релігійного життя та культури. Гетьман Мазепа був великим меценатом культурних починів і будов в Україні. Найбільш вражає в часи Мазепа розвиток образотворчого мистецтва, головне архітектури. В добу Мазепа відроджується Київ як духовий центр України. Мазепинська доба створила свій власний стиль, що виявився не лише в образотворчому мистецтві і в літературі, але в цілому культурному житті гетьманської України.

Ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою» з церкви Покрову Богородиці в Сулимівці на Київщині

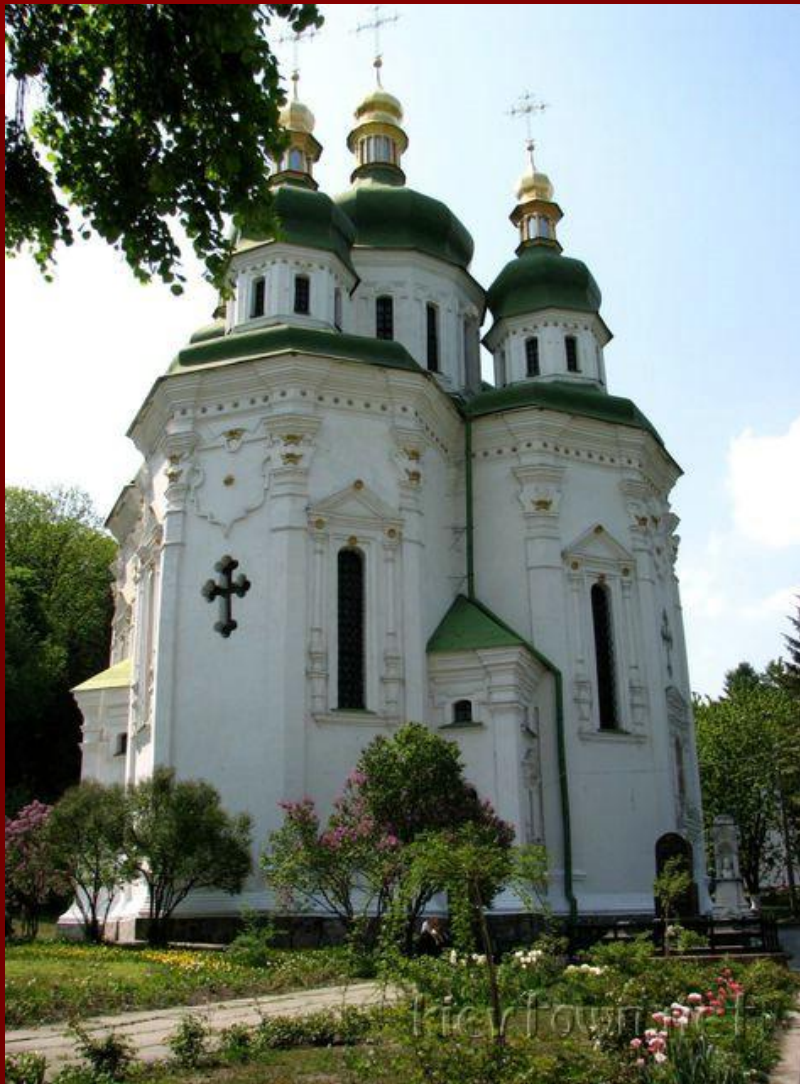
1740 року полковник Сулима найняв талановитих художників (їхні прізвища поки що невідомі), які витворили іконостас Покровської церкви в с. Сулимівка (збудованої стараннями його прадіда — гетьмана Івана Сулими). Від цього іконостасу збереглися кілька ікон, портрети Семена Сулими та його дружини Параски. Ці твори вважаються шедеврами українського живопису заключного періоду козацького барокко. Серед сулимівських ікон є такі, що можуть за своєю художньою цінністю конкурувати з творами Рубенса, бо творці цих шедеврів — західні художники. Саме такою вважають фахівці ікону «Халев та Ісус Навін» — розглядачі Ханаана — землі обітованої» на сюжет Старого Завіту. Одна з сулимівських ікон — «Зустріч Марії та Єлизавети» зберігається у Львівському національному музеї. Сулимівська багата спадщина може стати безцінною пам'яткою української історії та культури, справжнім надбанням нації.

Портрет Григорія Гамалії

Зі східної України одним з найкращих портретів XVII є портрет знатного військового товариша Григорія Гамалії, що є одним з кращих творів стародавнього українського живопису. Гамалія у червоно-вишневому жупані та золотавому плащі – наче веселий, хоробрий козак з народної картинки «Козак-бандурист» і одночасно – випещений, звиклий до широкого життя пан. Його широкі плечі, товста шия, низьке чоло підтверджують, що предок полковника дістав своє прізвисько за надзвичайну фізичну силу («гамалія» турецькою – «вантажник»). І в той же час нервові пальці, тонкі зігнуті брови та маленькі губи створюють неповторний індивідуальний образ. В портреті помітне прагнення до імпозантності пози, небуденного оточення. Портрет воєначальника Григорія Гамалії знаходиться в Київському музеї українського мистецтва і належить до українського бароко.

Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві

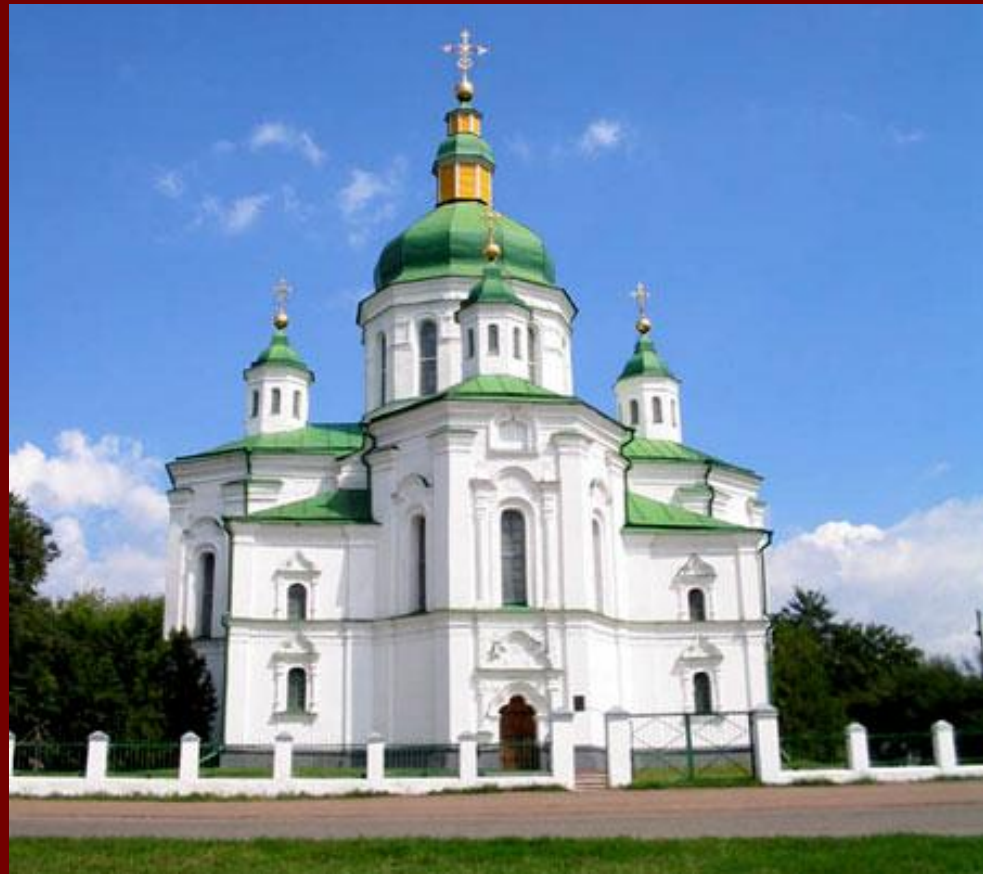

Видубицький монастир — стародавній монастир у Києві, пам'ятка архітектури національного значення. Заснований у другій половині XI ст. князем Всеволодом, сином Ярослава Мудрого, поблизу його заміської резиденції — Красного двору. Вперше згадується в Повісті врем'яних літ під 1070 роком. Спочатку називався за іменем засновника — Всеволожим, згодом — за місцевістю — Видубицьким. Ансамбль монастиря складається з Георгіївського собору, Михайлівської церкви, дзвіниці, Спасо-Преображенської церкви, каплиці, братського корпусу, будинку настоятеля і Некрополя. Центром усього ансамблю є Георгіївська церква, яку найчастіше називають собором за її домінуючу роль у композиції монастиря.

Преображенська церква у Великих Сорочинцях

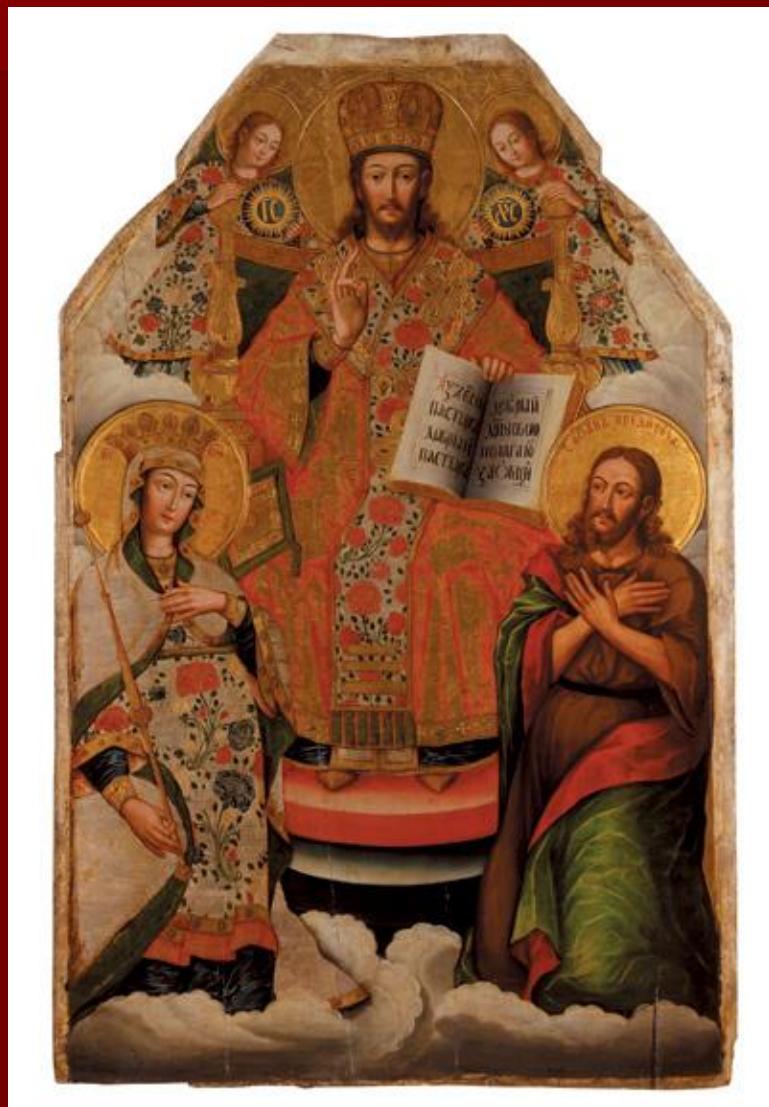
Спасо-Преображенська церква у Великих Сорочинцях - один із найкращих зразків церковної архітектури Лівобережної України початку XVIII століття. Мурована Спасо-Преображенська церква, що постала на високому правому березі річки Псел, збудована 1732 року стараннями гетьмана Лівобережної України Данила Апостола. У той час Великі Сорочинці належали до земель, якими володів наказний гетьман. Цей храм побожний козак звів як свою родову усипальницю. Архітектором Данило Апостол запросив одного з найкращих зодчих того часу – лаврського послушника Степана Ковніра. Саме цей геніальний митець створив 33-метровий архітектурний шедевр у стилі українського бароко. Від самого початку храм мав дев'ять куполів. Після пожежі, що трапилася від удару блискавки у 1811 році, храм було відновлено уже як п'ятиглавий. Такий його можна побачити і досі.

Період Українських земель в другій половині XVIII ст.

- Ікона Моління з Вознесенської церкви в Березні. Близько 1762.
- Троїцька соборна церква в Самарській слободі (Новомосковську). 1773–1779.
- Покровська церква в Києві. 1766.
- Успенська соборна церква Почаївської лаври. 1771–1783.
- Собор Святого Юра у Львові. 1744–1762.
- Скульптурна група святого Юрія змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові. Скульптор І. Пінзель.
- Портрет Павла Руденка роботи В.Боровиковського. Початок 1780-х рр.
- Палац Кирила Розумовського в Батурині.

Ікона Моління з Вознесенської церкви в Березні

Троїцька соборна церква в Самарській слободі

Троїцький собор у Новомосковську споруджений у 1772—81 рр. народним майстром Якимом Погребняком із дерева без жодного залізного цвяха. Конструктивно і композиційно Троїцький собор є винятковим мистецьким твором дерев'яної архітектури України, єдиний збережений в Україні дев'ятидільний храм, відноситься до 100 найкращих дерев'яних споруд світу.

Покровська церква в Києві

Покровська церква — православна церква в Києві на Подолі, пам'ятка архітектури 18 століття. Архітектурний ансамбль Покровської церкви складають:

- Покровська церква (XVIII ст.)
- Двоповерхова прибудова, облаштованої з західного фасаду на початку XIX ст.
- Дзвіниця (друга половина XVIII ст.)

За композицією церква належить до українських триверхих тризрубних храмів. Будівля зведена у 1766 — 1772 рр. в стилі українського бароко відомим архітектором Іваном Григоровичем-Барським.

Успенська соборна церква Почаївської лаври

Найголовніша святиня православної України Свято-Успенська Почаївська лавра згадується ще в XIII столітті. Перші ченці, рятуючись від татаро-монголів, за легендою, побачили над Почаївською горою Богоматір у вогняному стовпі. Вражені видінням, вони збудували біля підніжжя гори церкву на честь Успіння Пресвятої Богородиці. На одній із скель навіть залишився відбиток її ноги й пробилось джерело з цілющою водою. Це одна з найбільших святинь, яка збирає до Лаври численну кількість віруючих. Головна прикраса лаври — Соборний храм Успіння Божої Матері, зведений коштом графа Миколи Потоцького ще в 1780 році. Там зберігається і знаменита чудотворна Почаївська ікона Богоматері.

Собор Святого Юра у Львові

На Св. Юрській площі розташована перлина старої Львівської архітектури - греко-католицький кафедральний собор Св. Юрія (Юра). І хоча монастир тут знаходився ще з княжих часів, свій нинішній вигляд храм набув у 1761 - 1774 рр. Автором проекту прекрасної церкви в стилі бароко став Бернард Меретин, а після його смерті в 1759 році собор Святого Юрія і прилеглі будівлі завершував Клеменс Фесінгер. На дзвіниці Собору святого Юра - найстаріший в Україні дзвін, вилитий, згідно з написом на ньому, 1341 року. До архітектурного комплексу собору входять:

- Собор святого Юра
- Дзвіниця собору Святого Юра
- Митрополичий палац
- Капітульні будинки: ліве крило, північний корпус
- Будинок стайні при огорожі
- Брами: «від базару», «від городу»
- Сади собору святого Юра

Скульптурна група святого Юрія змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові

Скульптурне оформлення
фасаду Собору
святого Юра – витвір
геніального митця
XVIII століття Івана
Георгія Пінзеля.
Створена ним
скульптурна група
Юрій Змієборець,
якою увінчаний
пірамідальний аттик
собору, є шедевром
світової пластики.

Портрет Павла Руденка роботи В. Боровиковського

Володимир Боровиковський (1757 – 1825) - український та російський художник-живописець, іконописець та портретист, академік Петербурзької Академії мистецтв. У рідному Миргороді В.Боровиковський жив і працював понад 30 років, а на кінець 1780-х р.р. переїхав до Петербурга. Єдиним вцілілим зразком його портретного малярства українського періоду є портрет кінця 1770-х р. козака, пан-маршалка Новомосковського повіту, згодом полтавського бургомістра Павла Руденка, який зображений на тлі збудованих його коштом Спаської церкви та пам'ятника на честь Полтавської битви. Сьогодні портрет полковника П. Я. Руденка у Дніпропетровському художньому музеї.

Палац Кирила Розумовського в Батурині

Палац Кирила

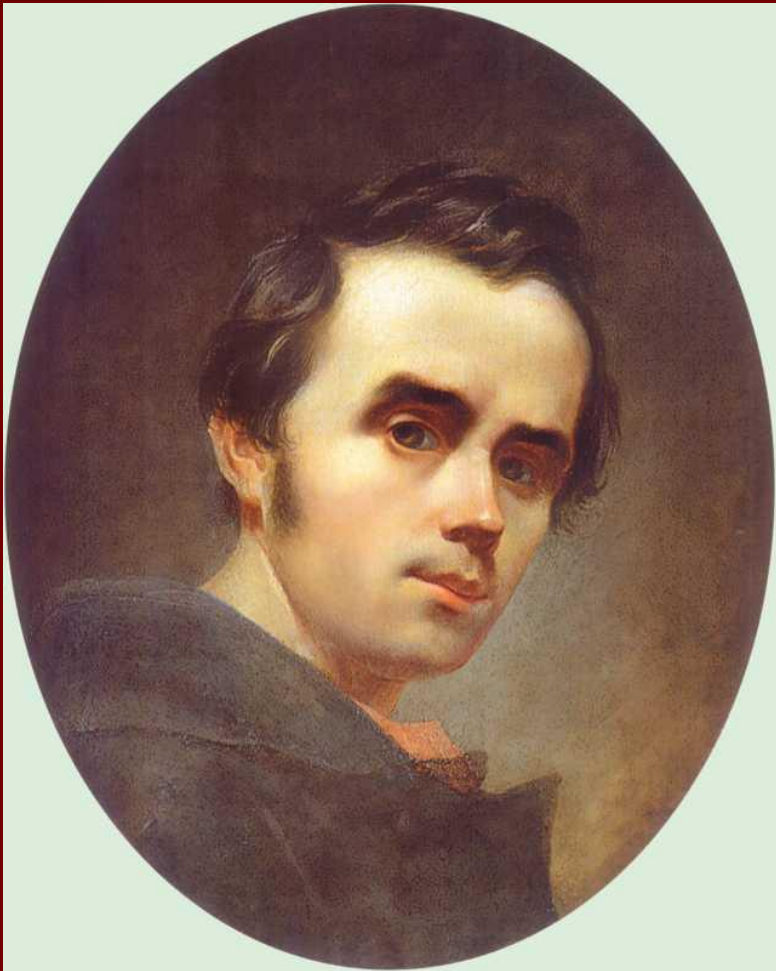
Розумовського в Батурині - пам'ятка архітектури, що є частиною Національного історико-культурного заповідника "Гетьманська столиця", палац останнього українського гетьмана. Палац побудований на замовлення графа К.Г. Розумовського за проектом Ч. Камерона, того самого, що збудував Камеронову галерею в Царському селі під Санкт-Петербургом. Палац був у стилі класицизму, триповерховий палац мав восьмиколонний портик грецького іонічного ордера заввишки у два поверхи. Коли Кирило Розумовський помер, будівництво палацу було припинено. Кілька разів у ХІХ-ХХ робилися спроби реставрації палацу, але... Потім палац було розорено, та ще настільки (люди крали вікна, двері, підлогу), що в 1955 р впала половина головної колонади. Зараз йде реставрація, відтворено палац та один з флігелів.

Період Українських земель у складі Російської та Австрійської імперій у першій половині ХІХ ст.

- Живописні твори Т. Шевченка: «Автопортрет» (1840) і «Катерина» (1842). Офорти з «Живописної України» на історичну тематику.
- Картина «Дівчина з Поділля» В. Тропініна
- Будівля Київського університету (1837–1843)

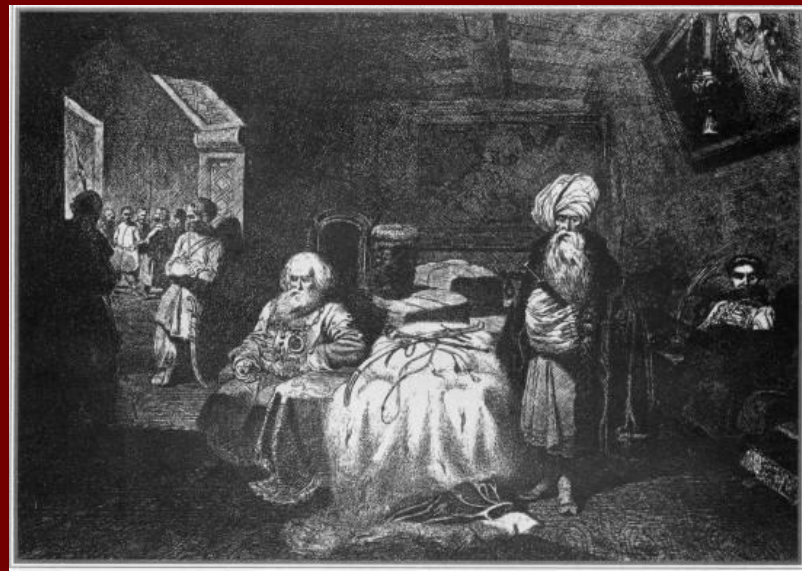
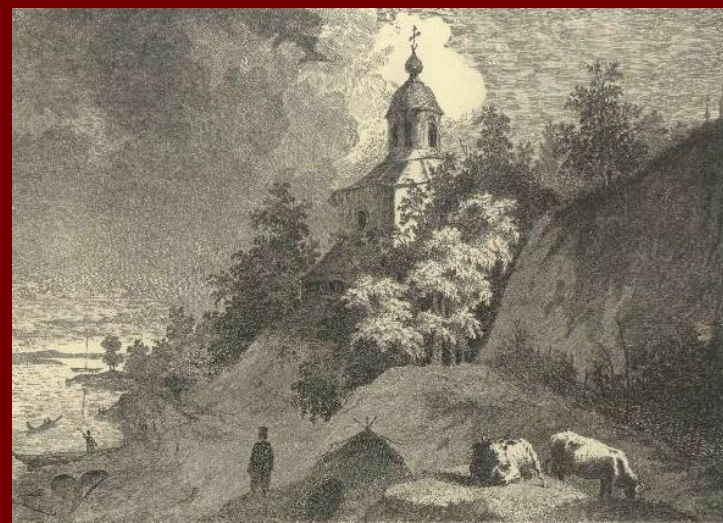
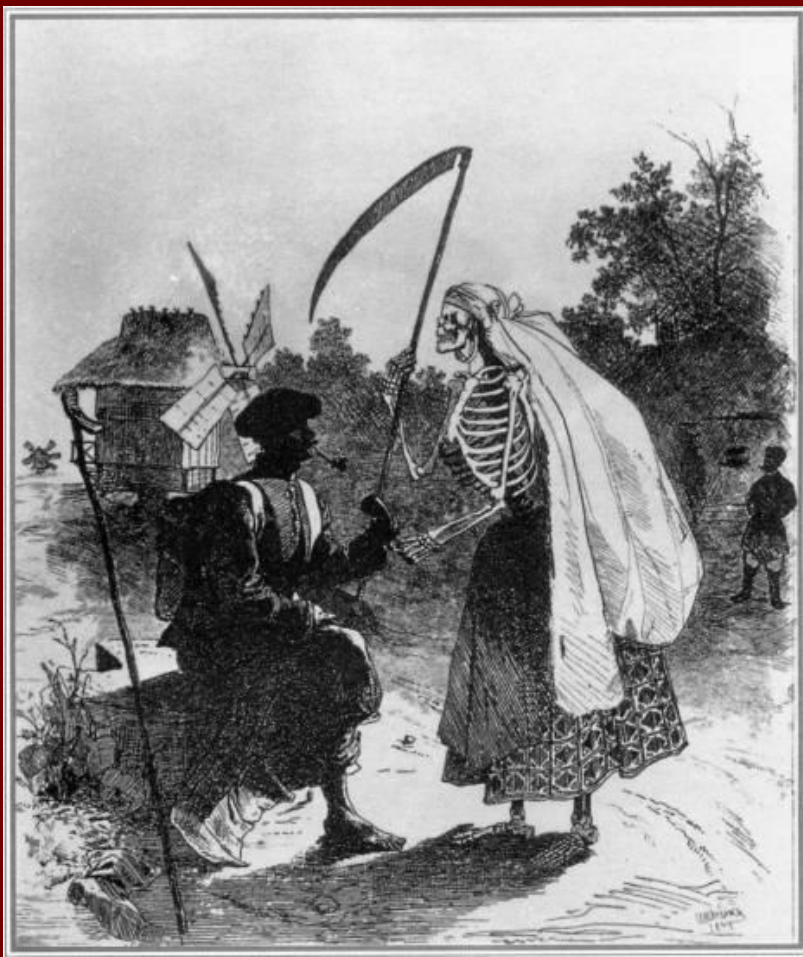

Т. Г. Шевченко «Автопортрет» (1840) і «Катерина» (1842)

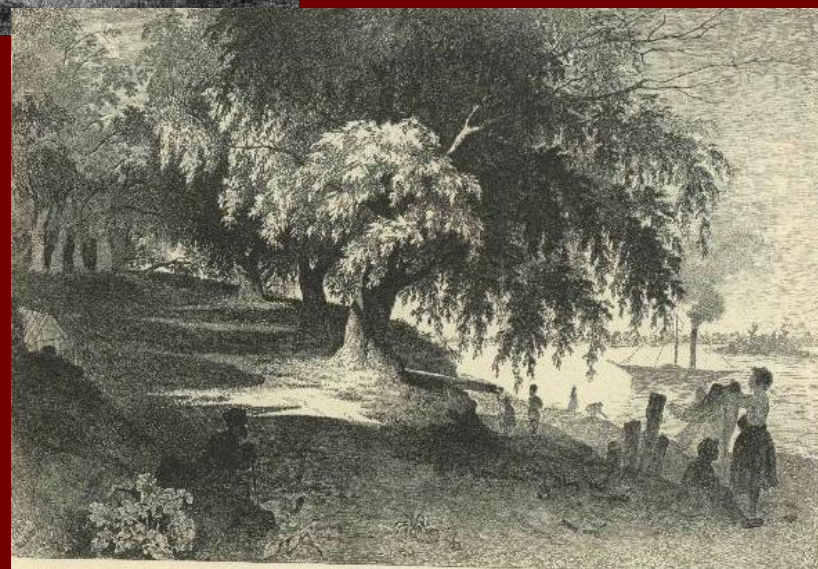
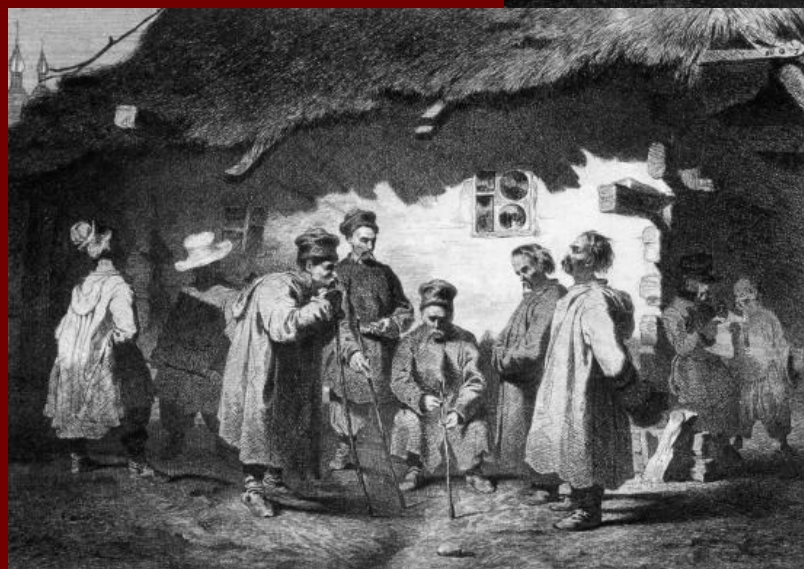
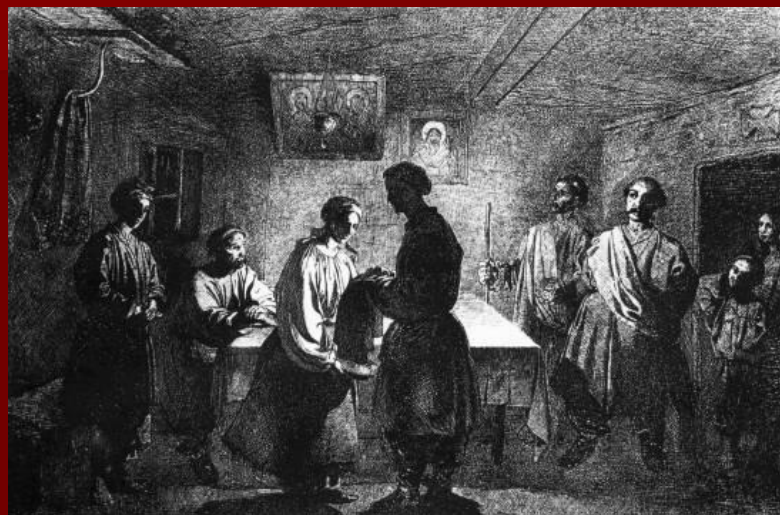

Т.Г. Шевченко «Казка», «Видубецький монастир», «Дари в Чигирині»

Т.Г. Шевченко «Старости», «Судня рада», «У Києві»

Картина «Дівчина з Поділля» В. Тропініна

Василь Андрійович Тропінін (1776 -1857) — російський художник-портретист, представник класицизму. На Україні В.А.Тропінін багато працював над створенням портретів. З великої їх кількості виділяється група робіт, де втілені типи українських селян, епізоди їх повсякденного побуту, те, що умовно можна назвати "тропінінською Україною". Одна з кращих ранніх робіт Тропініна - "Дівчина з Поділля". Образ відмічений особливою чистотою і святковістю, яку створює любовно переданий національний костюм. Образ подолянки пройде потім через всю творчість художника. Здається, що в ній втілилося все краще, що знайшов Тропінін на Україні.

Будівля Київського університету

Червоний корпус Київського національного університету імені Тараса Шевченка (ЧК КНУ) — головний і найстаріший корпус університету, розташований в центрі Києва на вулиці Володимирській, 60. Це - пам'ятка архітектури національного значення і символ вітчизняної фундаментальної університетської освіти. Він був збудований у 1837-43рр. у формах так званого «російського» класицизму за проектом архітектора Вікентія Івановича Беретті (1781—1842 рр.). Будівля вийшла надзвичайно величною та суворою. Зовнішні стіни корпусу в перші роки після будівництва не були пофарбовані у червоний колір, а були білими. Питання про зовнішнє фарбування порушив В.Беретті в 1842 році. Він висловив такі міркування з цього приводу: *«Можна буде пофарбувати стіни жовтою фарбою, а карнизи і пояски білою, як зазвичай формують всі будови в місті, або ж таким чином під колір вапна, я ж зі свого боку вважав би за доцільне пофарбувати весь простір від цоколя до підколон під граніт бризками, а решту не виділяючи ні поясків, ні карнизів, під колір вапна, так щоб вся будівля здавалася зробленою з одного каменю»...*

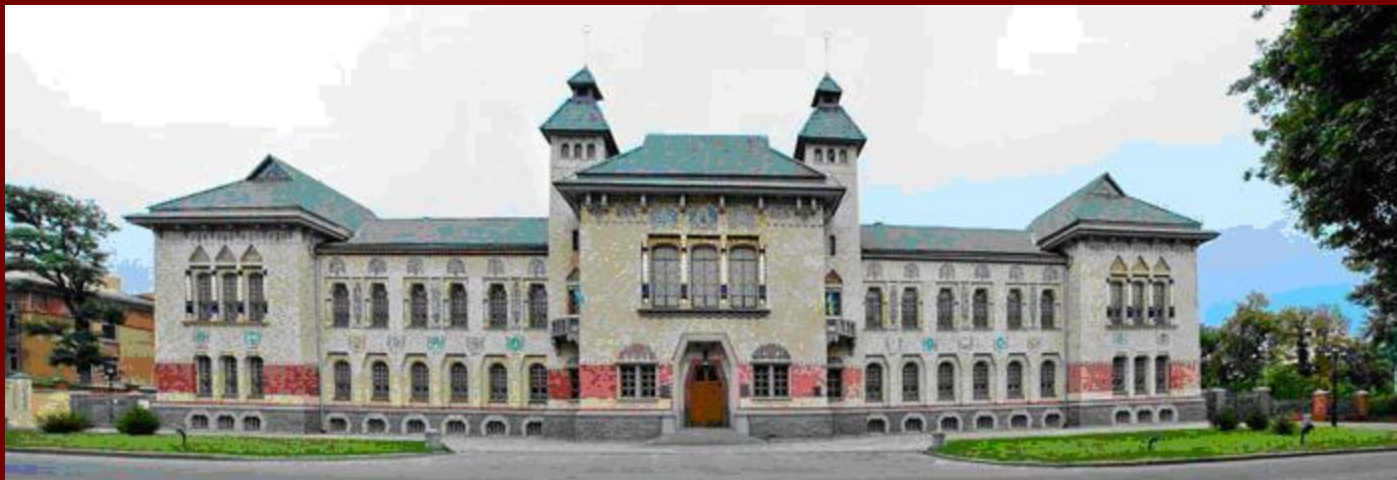
Період Українських земель у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині ХІХ ст. – початку ХХ ст.

- Будинок Полтавського земства (нині Полтавський краєзнавчий музей). 1903–1908.
- Будинок з химерами в Києві. 1902–1903.
- Будівлі театру в Одесі. 1883–1887.
- Будівля банку «Дністер» у Львові. 1905–1906.
- Будинок резиденції митрополита Буковини в Чернівцях (нині Національний університет). 1864–1873.
- Володимирський собор у Києві. 1862–1896.
- Картини «Сінокіс» і «Ворожіння» М. Пимоненка.
- Картини «Козаки в степу» та «Весняний день в Україні» С. Васильківського.
- Картина «Запорожці пишуть листа турецькому султанові» І. Рєпіна. 1878–1891.
- Картина «Дніпро біля Києва» І. Труша. 1910.
- Пам'ятник Б.Хмельницькому в Києві. Скульптор М. Микешин. 1888.

Будинок Полтавського земства

Будинок Полтавського губернського земства споруджено в 1903 - 1908 роках за проектом архітектора Василя Кричевського з використанням первісних проектів місцевого земського архітектора Олександра Ширшова та київського архітектора Володимира Ніколаєва. Будівля створена в формах українського модерну. Завершений і повністю оздоблений будинок земства освятили в листопаді 1908 р. Споруду відразу ж оцінили як видатний архітектурний витвір, один із рідкісних зразків, де архітектору вдалося на основі використання формотворчих закономірностей архітектурної спадщини створити сучасний, синтетичний національний стиль.

Будинок з химерами в Києві

Будинок із химерами — головна архітектурна споруда раннього декоративного стилю модерн міста Києва. Свою назву він отримав через скульптурні прикраси, тематика яких — тваринний наземний та підводний світи, атрибути полювання, казкові істоти.

Архітектор — Владислав Городецький, який збудував її у 1901—1903 роках як прибутковий будинок із помешканням для своєї родини. Місце для будови обрав над крутим урвищем на Банковій вулиці. Скульптурні прикраси за власними ескізами виконав скульптор Еліо Саля. З весни 2005 року згідно з постановою українського уряду Будинок з химерами є Резиденцією Президента України.

Будівлі театру в Одесі

Одеський національний академічний театр опери та балету — один із найдавніших оперних театрів України. Відкриття першої споруди театру відбулося 1810 року. Сучасна будівля зведена 1887 року архітекторами Ф. Фельнером і Г. Гельмером у стилі віденського бароко. У театрі диригували композитори П.І. Чайковський, М.А. Римський-Корсаков, С.В.Рахманінов, співали великі Енріко Карузо, Федір Шаляпін, Соломія Крушельницька, Антоніна Нежданова, Леонід Собінов, танцювали Ганна Павлова й Ісадора Дункан. До числа найвдаліших постановок трупі театру увійшли: «Кармен», «Травіата», «Трубадур», «Ріголетто», «Запорожець за Дунаєм», «Чіо-Чіо-Сан», «Наталка-Полтавка», «Жизель», «Лускунчик», «Спляча красуня». До 120-річчя театру Національний банк випустив ювілейні монети.

Будівля банку «Дністер» у Львові

Будівля українського кооперативного банку та страхового товариства "Дністер" – одна з яскравих оздоб міста, споруджена в 1905–1906 рр. архітектурно-будівничою фірмою Івана Левинського за пр. Тадеуша Обмінського, Александра Лушпинського, Лева Левинського. "Дністер" був першою українською страховою компанією. Крім банку та страхового товариства тут містився великий зал, де відбувалися тренування та змагання українських спортсменів - членів гімнастично-руханкового товариства "Сокіл-Батько". Нераз у залі відбувалися вистави театру "Руська Бесіда".

Будинок резиденції митрополита Буковини в Чернівцях

Резиденція митрополитів Буковини - це архітектурний комплекс - перлина Чернівців і вершина творчості відомого чеського архітектора і вченого Йозефа Главки. В 1860 році він створює проект майбутньої резиденції, а в 1864 починає її будівництво. Спорудження такої резиденції стало подією виняткового значення для Чернівців і тривало майже вісімнадцять років. У цьому маленькому містечку навіть було відкрито два цегельних та один черепичний заводи, які виробляли свою продукцію тільки для потреб резиденції, а також нові каменоломні. Кожна цеглина окремо вимірювалась і перевірялась на звук. А майстер мав право класти не більше ста штук на день, з Відня, Праги та інших міст Австро-Угорщини прибули відомі майстри і будівельники. Сьогодні в приміщенні колишньої резиденції розміщені три факультети Чернівецького національного університету - теологічний, філософський і юридичний.

Володимирський собор у Києві

Володимирський собор — головний храм Української Православної церкви — Київського Патріархату. Був збудований у 1862—1882 р. р. Собор побудовано у російському псевдовізантійському стилі, початковий проект собору склали архітектори І. В. Штром і П. І. Спарро; пізніше його переробив архітектор О. В. Беретті. В спорудженні собору брали участь архітектори Ю. Бернгардт, К. Я. Маєвський, В. М. Ніколаєв. У Володимирському соборі нині знаходяться мощі Великомучениці Варвари, а також мощі Святителя Макарія.

Картини «Сінокіс» і «Ворожіння» М. Пимоненка

Картини «Козаки в степу» та «Весняний день в Україні» С. Васильківського

Картина «Запорожці пишуть листа турецькому султанові» І. Рєпіна

«Запорожці пишуть листа турецькому султану» — знаменита картина російського та українського художника Іллі Рєпіна. Величезне панно (3,58×2,03 м) було почато в 1880 і закінчено тільки в 1891 році. Етюди до картини художник писав в кубанській станиці Пашківській, Катеринославі та у маєтку Качанівка Чернігівської губернії. Сюжетом цієї картини став відомий Лист запорожців турецькому султану, за легендою, написаний в 1676 кошовим отаманом Іваном Сірком «з усім кошем Запорозьким» у відповідь на ультиматум султана Османської імперії Мухаммеда IV. Ще не завершивши основний варіант картини, Рєпін у 1889 почав працювати над другим, роботу над яким він так і не закінчив. Другий варіант «Запорожців» художник спробував зробити більш «історично достовірним», але явно виявився незадоволений результатом і кинув на півдорозі. Зберігається він зараз у Харківському художньому музеї.

Картина «Дніпро біля Києва» І. Труша

Іван Іванович

Труш (1869 —1941) — український живописець-імпресіоніст, мистецький критик і організатор мистецького життя в Галичині. В численній мистецькій спадщині Труша (понад 6 000 картин) до пейзажних шедеврів належать: «Захід сонця в лісі» (1904), «Самітна сосна», «Полукіпки під лісом» (1919), «В обіймах снігу» (1925), «Копиці сіна», «Місячна ніч над морем» (1925), цикли «Життя пнів» (1929), «Луки і поля», «Квіти», «Сосни», «Хмари», «Дніпро під Києвом» (1910); краєвиди Криму, Венеції, Єгипту, Палестини. У Єгипті біля сфінкса була зроблена фотографія, за якою пізніше виготовили пам'ятник І.Трушеві у Львові.

Пам'ятник Б.Хмельницькому в Києві

Пам'ятник гетьману Богдану Хмельницькому - один із символів Києва, пам'ятка мистецтва 19 століття. Ідея створення пам'ятника виникла серед громадськості з ініціативи історика, професора Київського університету Миколи Костомарова у 1840-х роках. перший проект пам'ятника, створений скульптором Михайлом Микешиним, був відверто шовіністичний — кінь Богдана Хмельницького скидав польського шляхтича, єврея-орендатора та єзуїта зі скелі, перед якою малорос, червононос, білорус та великорос слухали пісню сліпого кобзаря. Але через те, що сума, зібрана на пам'ятник виявилася невеликою, було вирішено залишити тільки центральну фігуру гетьмана. Пам'ятник був урочисто відкритий 23 липня 1888 року на Софійській площі у Києві в рамках святкування 900-річчя Хрещення Русі.